

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА СЛУЖБА

Ваљево

Бирчанинова 128 А,
014/3519-390, 3519-391
e-mail: pssvaljevo@nadlanu.com

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

Сектор за рурални развој

www.dsss.rs

Билтен за јун
бр.8

Ваљево, 23.07.2010. година

Назив билтена: Актуелни савети из пољопривредне
производње за месец јул

Садржај:

- Жетва 2010. године у Колубарском округу;
- Заоравање стрњишта;
- Актуелни радови у малињаку;
- Мере заштите у засаду малине после бербе;
- Сузбијање корова у стрњишту.

Аутори:

дипл. инг. Снежана Стојковић – Јевтић
дипл. инг. Весна Јанковић
дипл. инг. Светлана Јеринић
дипл. инг. Ђорђе Совиљ

Тираж:
350 примерака

I ЖЕТВА 2010. ГОДИНЕ У КОЛУБАРСКОМ ОКРУГУ

Ових дана ратари Колубарског округа приводе крају радове на жетви стрних жита. Оно по чему ће бити упамћена овогодишња жетва је чињеница да пшенична њива никада није била на мање хектара него ове године. 6500 ха колико су ратари Колубарског округа засејали пшеницом прошле јесени је најмања површина у последњих двадесет година.

Временске прилике на почетку вегетације погодовале су сетви , па је иста обављена углавном у оптималном року. Током зиме није било већих проблема , као ни измрзавања пшенице.

Уследило је кишно пролеће, па су забележене појаве лежања воде на многим парцелама, а на појединим је дошло и до пропадања усева.

Бројне обилне падавине праћене градом у два наврата довеле су до оштећења усева на многим парцелама. Услед великих количина падавина праћених ветром на одређеном броју парцела дошло је и до полагања усева што је отежало, а негде и онемогућило жетву.

Жетва је због падавина каснила и управо ових дана приводи се крају.

Све наведено довело је до смањења ионако ниских приноса, тако да је за жетву 2010. карактеристично да је просечан принос пао испод 3т/ха.

Временски услови утицали су и на пад квалитета пшенице рода 2010, па је хектолитар између 70 и 74, влага око 15, а повећан је садржај примеса до 5-6, па и 8 %.

ПСС Ваљево је и ове године задужена да пропрати откуп пшенице који се у Колубарском округу обављао на три места: у Лајковцу, Звиздару и Ваљеву. Откуп је протекао без проблема, а пољопривредници су предавали углавном скромне количине пшенице (1 до 2 т).

Дипл. инг. Снежана Стојковић - Јевтић

II ЗАОРАВАЊЕ СТРНИШТА

Заоравање стрништа (љуштење стрништа, угарење) је веома битна мера у систему обраде земљишта. Ово орање обавља се непосредно после жетве стрних жита и уопште усева који после жетве остављају стрњику (грахорица, грашак, уљана репица и др.). Преостали биљни делови усева који је гајен и пожњевен представљају сметњу редовном обрађивању земљишта и морају се уклонити.

Код нас је уобичајена појава да се врши спаљивање жетвених остатка, што је са неоправдано са стране струке, а и законски је забрањено, а казне могу бити и вишемилионске.

Спаљивање стрништа има низ негативних последица које доводе до дуготрајног деградирања земљишта. Паљењем се развијају високе температуре које уништавају плодносни слој земљишта, убијају се корисни микроорганизми земљишта, кишне глисте и друге ситне животиње које су важне за равнотежу и стварање хумуса. После паљења плодносни слој земљишта прекривен је пепелом и претвара се у прашину коју лако односе ветрови и спирају кише тако да нестаје слој који је најважнији за доношење рода у наредној години.

Ватра са њива може се проширити и изазвати пожаре већих размера. Сваке године у Србији изгори више стотина хектара шума чији је узрок најчешће људски фактор, односно неконтролисано паљење.

Паљење стрништа нема ни једну корисну сврху и само иде на штету пољопривредним произвођачима.

Зато је боље одмах након жетве заорати биљне остатке, тј. обавити љуштење стрништа и тако земљишту вратити један део оног што је жетвом изнето.

Предности заоравања сламе су бројне.

Заоравањем се побољшава водни режим земљишта, тако што се ствара растресит слој на површини орнице који спречава испаравање влаге из земљишта. Огледима је доказано да земљиште на коме је стрњика заорана у време јесењег орања има за 2 до 2,5 % више влаге од земљишта на коме стрњика није заорана.

Заоравањем се утиче провоцира ницање семена корова, који се лако уништите даљим обрађивањем.

Заоравањем се уносе у земљиште преостали делови биљака после жетве, што представља једну врсту слабијег ђубрења.

Стварају се услови за благовремено и потпуније извршење дубоког обрађивања земљишта, јер се такво земљиште мање стврдне.

Убрзава се минерализација биљних остатака чиме се биљкама обезбеђује више лакоприступачне хране.

Заоравање је најбоље извести одмах након жетве, али ако се из неких разлога не може обавити једновремено са жетвом или одмах након ње треба га обавити касније. Зоравање и након два месеца од жетве боље је него ако се уопште не обави.

Обавља се плугом или тањирачом на дубину 10 до 15 цм.

Дипл. инг. Светлана Јеринић

III СУЗБИЈАЊЕ КОРОВА НА СТРНИШТУ

Крајем јула и почетком августа месеца на стрњишту се препоручује мера уништавања коровских врста. Најчешће коровске врсте на стрњишту су: врсте из рода *Avena sp.*, *Setaria sp.*, *Digitalia sp.*, *Lolium sp.*, *Poa sp.*, *Amarantus spp.*, *Polygonum spp.*, коровске врсте *Capsella bursa pastoris*, *Sinapis arvensis*, *Stellaria media*, *Stellaria media*, *Sorghum halpense*, *Cynodon dactylon*, *Convolvulus arvensis*, *Cynodon dactylon*, као и једна од најчешће присутних коровских врста са високом оценом заступљности на стрњиштима Колубарског округа је амброзија (*Ambrosia artemisifolia*).

За уништавање коровских врста на стрњишту потребно је да су корови никли, тј. да су у фази интензивног пораста, јер хербициди који се примењују за њихово уништавање су неселективни, усвајају се лишћем и крећу навише и наниже у биљци.

Група хербицида који се примењују за уништавање корова на стрњишту су тотални хербициди на бази активне материје Glifosat-a.

На тржишту су присутни бројни препарати на бази горе наведене активне материје, и то:

GLIFOSAV – 480, GLIFOSAT, GLIFOMARK, COSMIC, CLINIC, GLIFOL, DOMINATOR, ...

Количина примене тоталних хербицида се креће од 3 до 12 л/ха у зависности од коровских врста које су присутне.

Најчешће се препоручује количина примене 5 л/ха. Уколико су присутне неке отпорније коровске врсте, као што су попонац, зубача, дивља купина количина примене хербицида се повећава на 6 до 12 л/ха.

Приликом примене тоталних хербицида неопходно је поштовати упутство за примену, користити лична и заштитна средства и исправну механизацију.

Због ефикасности примене препарата неопходно је да најмање два сата након третмана не падне киша. На третираним површинама не дозволити приступ и испашу стоке и не обрађивати најмање 7 дана после обављеног третмана.

Дипл. Инг. Весна Јанковић

IV АКТУЕЛНИ РАДОВИ У МАЛИЊАКУ

Уклањање изданака који су донели род

После завршене бербе малине потребно је до основе уклонити старе изданке који су донели род. Ови стари изданци после сазревања плодова смањују своју вегетативну активност и до краја вегетације се потпуно осуше. Овом мером постиже се:

- обезбеђује се несметан раст изданака који се остављају за род;
- отклања се могућност инфицирања нових изданака патогенима;
- ослобађа се простор и омогућава боља осветљеност, проветравање и исхрана биљке што повољно утиче на развој младих изданака, њихово сазревање и боље формирање цветних пупољака за наредну годину.

Старе изданке је потребно одмах после бербе одсећи до основе, изнети из малињака и спалити. Ако у периоду уклањања старих изданака владају високе температуре онда се орезни изданци могу оставити на жици неколико дана како би правили хлад и штитили младе изданке, а касније их скинути са жице, изнети из малињака и спалити.

Проређивање овогодишњих изданака

После серије уклањања овогодишњих изданака пре бербе малине, изданке који су остали у моменту после уклањања родних изданака треба још једном проредити. Треба уклонити све оне изданке који се налазе ван реда, заражене изданке, као и сав вишак изданака у реду (у реду треба оставити 6 до 9 нормално развијених и здравих изданака на 1 м дужине шпалира). У пролеће наредне године од ових изданака бираћемо 5 до 6 на 1 м дужине који треба да донесу род.

Привремено везивање изданака

Ова мера се изводи када изданци достигну 1 м или више и када почну да падају у међуредни простор. Везивање се изводи тако што се канап завеже за чеони стуб, а затим обмота око следећег стуба, и тако око сваког стуба до краја реда. Са друге стране реда поступак се понавља тако да се изданци постављају у простор између канапа без икаквог везивања. Овом мером се подстиче усправан раст, добро је проветравање и смањена могућност заразе изданака, олакшана је обрада земљишта и заштита засада. Привремено везане изданке треба ослободити веза у јесен.

Од осталих мера потребно је извршити допунску обраду земљишта (тањирање или фрезирање) у циљу уништавања корова, заштиту засада малине од проузроковача болести и штеточина, наводњавање засада како би се утицало на пораст изданака који ће следеће године донети род, као и јесење ђубрење органским и комплексним минералним ђубривима.

Дипл. инг. Ђорђе Савиљ

V МЕРЕ ЗАШТИТЕ У ЗАСАДУ МАЛИНЕ

Након завршене бербе у засадима малине потребно је одмах почети са мерама превентивне заштите против штетних организама.

Малину напада велики број штетних организама (проузроковачи биљних болести, инсекти, гриње и корови).

За сузбијање проузроковача биљних болести могу се применити препарати на бази AZOKSISTROBIN-а (препарат QUADRIS) уз додатак

инсектицида (MOSPILAN, ACTARA, TONUS...) и акарицида (DEMITAN, NISSURON, ACCELLIC-80, ...), који сузбијају штетне инсекте и гриње. У случају потребе петнаестак дана након обављеног третмана поновити прскање истим горе наведеним препаратима.

Поред проузроковача биљних болести, инсеката, гриња корови представљају значајну групу штетних организама и уколико се не уклоне или униште велика су конкуренција остављеним изданцима у храни и води која је најпотребнија малињацима у јулу и августу.

Корови се у малињацима сузбијају применом механичких и хемијских мера или комбинацијом истих.

Механичке мере подразумевају примену различитих агротехничких мера: плевљење и окопавање у реду, плитко орање, дрљање, кошење и фрезирање између редова, а хемијске мере избор и примену одговарајућих хербицида.

Дипл. Инг. Весна Јанковић